

МИКОЛА
ВІНГРАНОВСЬКИЙ
(1936-2004)

**Микола Степанович
Вінграновський** -
класик української
літератури,
шістдесятник, поет,
прозаїк, кінорежисер,
сценарист, кіноактор.

Микола Вінграновський
Алла Горська
Василь Стус
Ліна Костенко

Василь Симоненко
В'ячеслав Чорновіл

Іван Драч
Іван Дзюба
Левко Лук'яненко

Народився 7 листопада 1936 року в селі **Богопіль** (нині Первомайськ) Миколаївської області. Батько – працьовитий заможний селянин, мати походила з давнього запорізького роду. Батьки й сонячний степовий край наділили хлопця бунтівною козацькою вдачею.

ДИТЯЧІ РОКИ

Згадуючи своє дитинство, письменник стверджує, що змалечку пам'ятав лише «скрізь, куди не глянь степ, степ і степ». А потім була війна, важкі повоєнні роки.

Будинок, що зберігся й нині, знаходиться в мальовничому місці, на березі водойми «Ломка.

НАВЧАННЯ

- середня школа № 17 у Богополі;
- акторський відділ Київського інституту театрального мистецтва імені Карпенка Карого (I курс);
- **1960** – закінчив Всесоюзний державний інститут кінематографії (ВДІК) у Москві, куди його забрав із собою О. Довженко (непомилкове око вирізило обдарованого юнака, а щаслива рука «коронувала» на долю артиста, кінорежисера й поета).

Після смерті О.Довженка його дружина Ю.Солнцева **1958** року екранізувала художній фільм **“Повість полум’яних літ”**. На головну роль – Івана Орлюка- запросила 3-курсника ВДІКу М. Вінграновського. За краще виконання чоловічої ролі він отримав **золоту медаль кінофестивалю в Лос-Анджелесі**.

Перша дружина видатного письменника – **Лідія Вінграновська** (працювала стюардесою) – розповіла, що вони прожили блискуче життя, але незабаром розлучилися.

Друга дружина **Олександра Білінкевич** з **Миколою Вінграновським** прожила майже 50 років. Син **Андрій**.

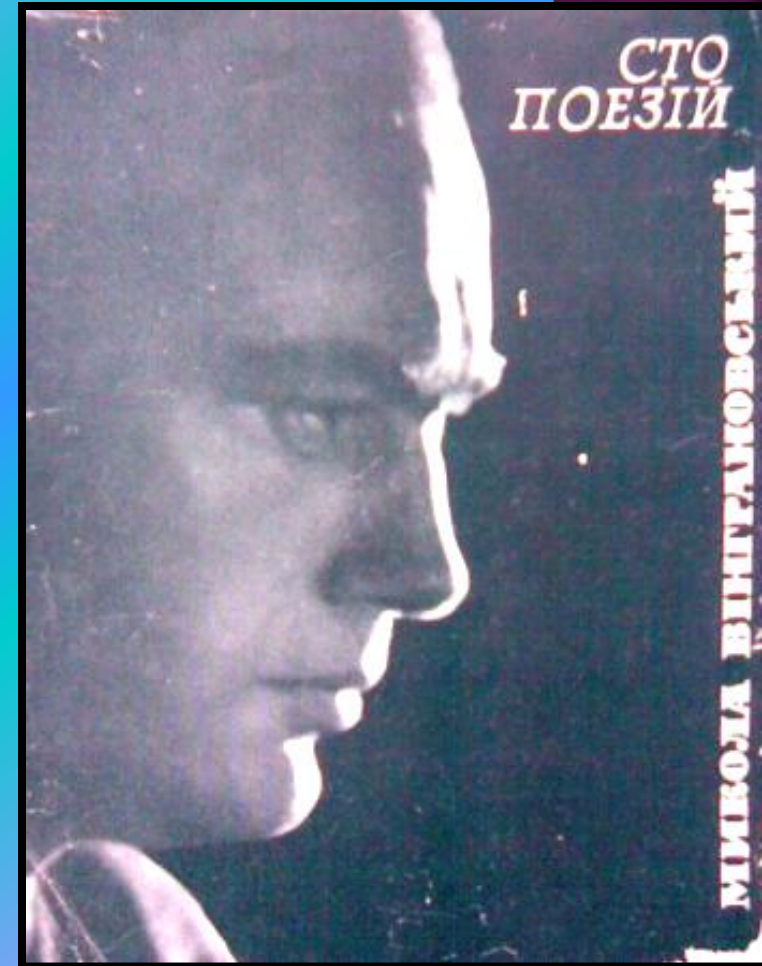
Літературна діяльність

- Писати вірші почав у студентські роки. Перші поезії з'явилися **1958** року на сторінках журналів «Дніпро» та «Жовтень».
- **7 квітня 1961** року «Літературна газета» вийшла із заголовком на всю четверту сторінку: «Микола Вінграновський. Із книги першої, ще не виданої», де було надруковано аж **15** віршів молодого автора.

ПОЕТИЧНИЙ СВІТ

- 1962 - перша поетична збірка «Атомні прелюди».
- 1967 - друга поетична збірка «Сто поезій» (на-справді було 99).
- Інші збірки: «Поезії» (1971), «На срібнім березі» (1978), «Київ» (1982), «Губами теплими і оком золотим» (1984), «Цю жінку я люблю» (1990), «З обійнятих тобою днів» (1993), «Любове, ні! не прощавай!» (1996), «Сеньорито акаціє» (1994).

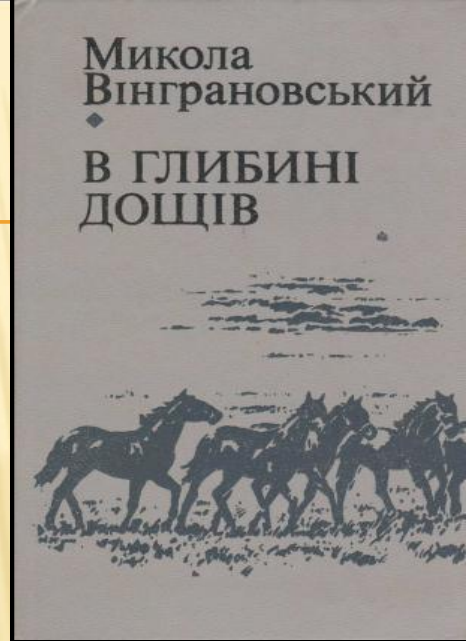
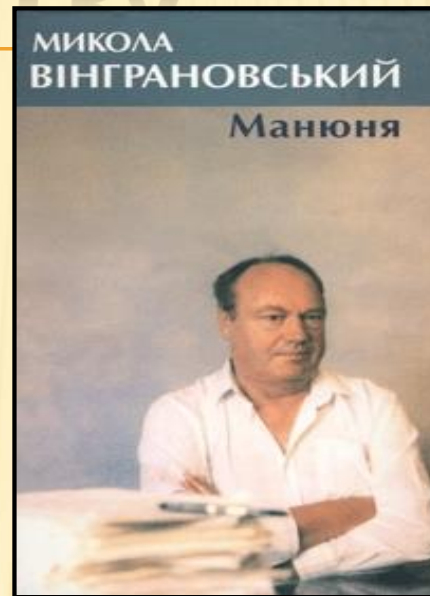
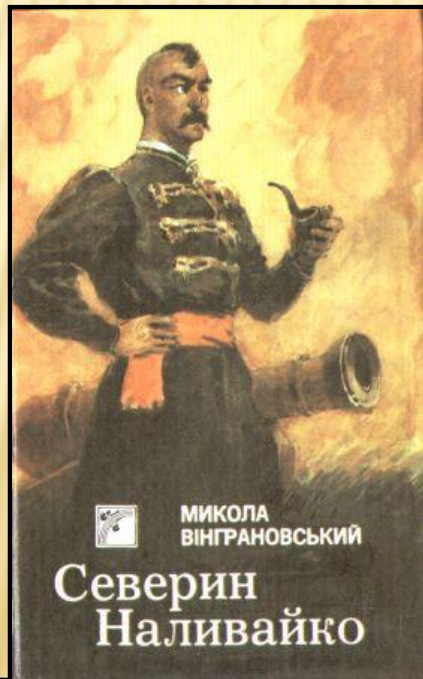
ПРОЗА

Повісті:

- «Світ без війни» (1958)
- «Президент» (1960)
- «Первінка» (1971)
- «Сіроманець» (1977)
- «У глибині дощів» (1979)
- «Літо на Десні» (1983)
- «Кінь на вечірній зорі» (1986)
- «Чотирнадцять столиць України» (1997, історичний нарис)
- «Манюня» (2003)

Роман

- «Северин Наливайко» (1996)

Дитяча література

На початку шістдесятих років у журналі «Ранок» з'явилися оповідання «Бинь-бинь-бинь» і «Чорти». Тоді ж були надруковані і його перші вірші для дітей, які увійшли в окрему збірку «Андрійко-говорійко», а трохи пізніше побачили світ такі оригінальні книжки поезій: «Мак», «Літній ранок», «Літній вечір», «Ластівка біля вікна», «На добраніч» та інші. За ці збірки присуджено Державну премію УРСР імені Т. Г. Шевченка

АКТОРСЬКІ РОЛІ

- ⦿ Іван Орлюк («Повість полум'яних літ», 1961)
- ⦿ Дончак («Сейм виходить з берегів», 1962)
- ⦿ Вацлав Купка («Берег надії», 1967)
- ⦿ Несвятипаска («Дума про Британку», 1970)

ВІНГРАНОВСЬКИЙ ЯК РЕЖИСЕР

Художні фільми:

- “Дочка Стратіона” (1964, у співавторстві з В. Левіним),
- “Ескадра повертає на Захід” (1966, співавтор),
- “Берег надії” (1967, роль Вацлава Купки),
- “Дума про Британку” (1970, роль Несвятипаски),
- “Тихі береги” (1973),
- “Климко” (1984).

ВІНГРАНОВСЬКИЙ ЯК РЕЖИСЕР

Документальні фільми:

- «Голубі сестри людей» (1966),
- «Слово про Андрія Малишка» (1983),
- «Щоденник О. П. Довженка» (1989, у співавторстві з Леонідом Осикою),
- «Довженко. Щоденник 1941–1945» (1993),
- «Чигирин — столиця гетьмана Богдана Хмельницького» (1993),
- «Батурин — столиця гетьмана Івана Мазепи» (1993),
- «Галич — столиця князя Данила Галицького» (1993),
- «Гетьман Сагайдачний» (1999).

- Помер після важкої хвороби **26 травня 2004** року в Києві, похований на Байковому кладовищі.

Пам'ятник у селі Яблунівці Білоцерківського району.

Нагороди

- Лауреат Державної премії України імені Тараса Шевченка (1984) за збірки творів для дітей «Літній ранок», «Літній вечір», «Ластівка біля вікна», «На добраніч».
- Почесна Грамота Президії Верховної Ради України.
- Лауреат літературної премії «Благовіст».
- Лауреат премії Фундації Антоновичів (США).